

EDITORIAL

Vint anys de la revista *Qüestió*

Amb el present número 3 del volum 21, que correspon al final de 1997, celebrem els vint anys de *Qüestió*, és a dir, els vint anys dels actuals «Quaderns d'Estadística i Investigació Operativa». Amb motiu d'aquest esdeveniment recordarem breument l'evolució institucional de la revista per donar pas, a continuació, a una recopilació dels articles publicats entre 1987 i 1997, completant així el recull editat ara fa justament deu anys.

Qüestió es va crear l'any 1977 com una transformació dels antics «Cuadernos de Estadística Aplicada e Investigación Operativa», publicats per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) durant molts anys, els quals van assolir un nivell molt remarcable i van tenir una influència molt forta en les recerques del nostre país. Caldrà escriure detalladament la seva història, que constitueix una part important del desenvolupament de l'Estadística i la Investigació Operativa en les universitats catalanes, però en la present ocasió ens limitarem a retre un record d'homenatge a tots els que els van fer possibles i a destacar que la creació de *Qüestió* va suposar una continuació i una potenciació dels primers quaderns, transformant-los en una revista de més ampli abast i difusió.

En l'evolució institucional de *Qüestió* hem de destacar-hi dues èpoques. En la primera, la revista, anomenada «Quaderns d'Estadística, Sistemes, Informàtica i Investigació Operativa», era publicada per la UPC amb la col·laboració d'altres institucions, especialment la Universitat de Barcelona. Després de la creació de l'Institut d'Estadística de Catalunya, que tingué lloc l'any 1990, la UPC va obrir un diàleg amb l'Institut, amb la idea que aquest es fes càrrec de la revista i obtingués la col·laboració de més institucions. La Comissió que va dur a terme aquestes negociacions estava formada pels senyors Jaume Pagès (aleshores vicerector de la UPC), Jaume Barceló, Albert Prat i Narcís Nabona, en representació de la mateixa UPC, i de Carles M. Cuadras del Consell Editor de *Qüestió*, conjuntament amb el senyor Jordi Oliveras, director de l'Institut d'Estadística de Catalunya, i altres membres del seu equip directiu. El 1992, amb els acords finals, començava la segona etapa en termes dels «Quaderns d'Estadística i Investigació Operativa»: el rector de la UPC, senyor Gabriel Ferrater, cedia els drets de *Qüestió* a l'Institut d'Estadística de Catalunya i aquesta institució es comprometia a continuar la revista amb la col·laboració de les universitats esmentades i les que hi volguessin participar en el futur.

Com a conseqüència dels acords assolits, el primer de desembre de 1994 el Rector de la UPC, senyor Jaume Pagès, i el 29 de febrer de 1996 el Rector de la UB, senyor Antoni Caparrós, signaren amb el director de l'Institut d'Estadística de Catalunya els convenis de col·laboració per a l'edició conjunta de *Qüestió*. D'acord amb aquests convenis es va crear una Comissió de Seguiment, de la qual actualment en són membres els professors Tomàs Aluja i Narcís Nabona, per part de la UPC, i els professors Carles

M. Cuadras i Josep M. Oller per part de la UB, mentre que els senyors Jordi Oliveras, Llorenç Birba, Enric Ripoll i Jordi Bacaria constitueixen la representació de l'Institut d'Estadística de Catalunya, juntament amb el director de la revista, el senyor Eduard Bonet.

En aquesta segona etapa s'ha creat la secció d'Estadística Oficial, de la qual se'n responsabilitza l'Institut d'Estadística de Catalunya, i altres seccions com la dedicada a la Biometria, a la Investigació Operativa (separada formalment de l'Estadística General), a les ressenyes d'activitats divulgatives i formatives o a les editorials i als comentaris per a cada número. També, la *International Biometric Society*, mitjançant la seva «Región Española», ha esdevingut un organisme col·laborador de la revista. El lector que ha seguit els números de *Qüestió* en aquests cinc anys de la segona etapa pot apreciar els canvis i les millores de *Qüestió* en el nombre i la diversificació d'articles, originals, seccions i apartats editorials, editors associats, avaluadors i col·laboradors.

El número present és una bona ocasió per manifestar l'agraïment de tots nosaltres, autors i lectors, a les persones que fan possible l'edició material de la revista, amb el seu treball callat que no sempre percebem. Ens referim especialment a les tasques tècniques i administratives que desenvolupen actualment les senyores Mercè Aicart, Mònica M. Jaime i M. Cinta Pallejà, les quals també van facilitar amb eficàcia i professionalitat les activitats dels dos darrers directors de *Qüestió*, senyors Josep M. Oller i Carles M. Cuadras.

Eduard Bonet, director de *Qüestió*

Comentari de la publicació

Tal com s'avançava a l'anterior número 1-2 del present volum, el número 3 constitueix una edició especial en la qual s'hi aplega una relació exhaustiva dels articles publicats a *Qüestió* en el període 1987-97, reprenent així la recopilació efectuada l'any 1987 que abastava la producció publicada des del 1977, any fundacional de la primera època de *Qüestió*. Per tant, la relació actual se solapa amb les referències ja publicades dels articles aplegats en el volum 11 de l'any 1987, a fi d'oferir un enllaç amb la present recopilació dels segons deu anys. Prèviament, es completa aquesta presentació amb la nota «**La producció científica dels darrers onze anys de *Qüestió***», on els actuals editors executius caracteritzen abastament la naturalesa dels articles que s'han editat i descriuen els trets més destacats en relació a què, qui i com s'han publicat finalment.

Dels articles publicats en el període 1977-87, el número 3 del volum 11, corresponent al 1987, en presentava un índex que relacionava exclusivament el títol del treball, el nom del(s) seu(s) autor(s) i la ressenya bibliogràfica corresponent. La recopilació present és molt més detallada, ja que inclou un doble índex: per autors, acompanyat del resum de cada article, i per matèries. La disposició dels articles en el primer cas, «**Recopilació de resums per autors**», atén a una ordenació alfabètica segons el nom del (primer) autor, incloent-hi el seu títol original i en anglès (quan s'escau), l'abstract o resum del mateix en l'idioma original i en anglès (quan s'escau i si se'n disposa), paraules clau (en l'idioma original) i la seva adscripció a la classificació AMS (si se'n disposa), a més de la seva ressenya bibliogràfica a *Qüestió*. Tot i que des del volum 16 (1992) es publica sistemàticament una traducció sintètica a l'anglès dels articles escrits en altres idiomes (molt més àmplia que els abstracts habituals), s'ha desestimat incloure'ls a fi d'homogeneïtzar la presentació dels originals i, tanmateix, evitar la reproducció d'un nombre excessiu de pàgines prèviament publicades. Malauradament, el fet que des del 1992 fins el número 2 del volum 20 (1996) no figurés simultàniament l'abstract en anglès amb la seva traducció àmplia, ha impedit reproduir-los en el cas dels articles publicats durant aquest període i que ara es recopilen.

La segona relació, «**Referenciació d'articles per matèries**», comprèn la mateixa relació d'articles prèviament agrupats per àmbits temàtics, en una classificació de setze codis basada en la que recull regularment *Statistical Theory and Methods Abstracts* i adaptada tant a l'actual estructura de seccions com a la producció publicada finalment a *Qüestió*. Dins de cada codi, la relació d'articles atén també a l'ordenació alfabètica segons el nom del primer autor, incloent-hi només el seu títol original i la seva ressenya bibliogràfica a *Qüestió*.

Aquesta retrospectiva 1987-97 finalitza amb les referències als **avaluadors** d'originals que han participat durant el període esmentat, així com dels altres **col·laboradors** de *Qüestió* en l'àmbit de la seva gestió i edició material en aquests segons onze anys de la revista.

Tota la informació anterior, que ocupa pràcticament tot aquest número, és segurament molt útil tant per als lectors, que hi poden trobar referències oblidades, com per a la mateixa revista, que prepara un fons referencial de la seva producció i activitat per redifondre-la properament, entre d'altres suports, per la xarxa d'Internet associada a la WEB de l'Institut d'Estadística de Catalunya. L'extensa referenciació dels articles publicats deixa només espai per a l'obligada continuïtat de la nostra secció docent i problemes, així com les ressenyes de cursos i altres activitats. En aquest sentit, a la «**Secció docent i problemes**» es publica un interessant article de V. Bagdonavičius i altres, «Bolshev's method of confidence limit construction», en el qual es facilita la construcció d'interval·ls de confiança basada en el mètode de Bolshev per al cas de les distribucions més característiques que depenen de paràmetres, com la distribució normal, exponencial, geomètrica, de Poisson o de Bernoulli. D'altra banda, es publiquen les solucions als problemes plantejats al número 1-2 del present volum i se'n proposen de nous en els termes habituals.

En darrer lloc, l'apartat dedicat a «**Cursos i congressos d'estadística**» publica una extensa presentació del *TES Institute-Training for European Statisticians*, l'organisme comunitari creat a finals de 1996 per tal de coordinar les activitats formatives i d'especialització en el marc de l'estadística oficial d'aquest àmbit. Amb la voluntat de redifondre regularment les seves activitats i afavorir el seu aprofitament per part de la nostra comunitat científica, TES Institute i *Qüestió* han acordat utilitzar aquest apartat de la revista a fi de vehicular futures col·laboracions en aquest sentit. En aquesta ocasió, es referencia el *Core Programme 1997-98* que patrocina l'Oficina Estadística de la Unió Europea (Eurostat), amb el detall de tots els cursos i seminaris en curs o previstos.

També cal advertir que, en la present edició, es precisen les actuals normes per a la publicació d'anuncis institucionals a *Qüestió* relacionats amb l'estadística o la investigació operativa, dins les «Normes per a la presentació d'articles a *Qüestió*». En aquest sentit, es pretenen clarificar progressivament també els processos de presentació i requisits per a l'edició d'aquests materials, facilitant-ne les eines i els formats adients i, al mateix temps, agilitant-se les tasques de producció de la revista.

Finalment, i com és costum en l'editorial del darrer número de cada volum, *Qüestió* fa balanç de l'activitat relativa a la presentació i avaluació d'originals enregistrada a les seves seccions. Atès que la darrera relació feia referència al període gener 1996-febrer 1997 (inclosa a l'editorial del número 3 del volum 20), la informació següent cobreix només l'interval de març a novembre de 1997:

- articles sotmesos: 17
- articles en revisió: 21
- articles acceptats en espera de publicació: 12
- articles rebutjats: 2

C.M. Cuadras i E. Ripoll, editors executius